

VO
Karin Lindström

Vanliga frågor och svar om samordnad individuell plan (SIP) för äldre

Vad är Samordnad Individuell Plan (SIP)?

En SIP ska tas fram när det finns behov av att samordna en persons insatser från kommun och landsting/region. Planen tydliggör vem som har ansvar för vad och ger en överblick över var och ens insatser. Med SIP blir det lättare för den äldre att förstå vilken hjälp och vilket stöd han/hon får och för verksamheterna blir det lättare att samarbeta. Planeringen skrivs ner. SIP ska göras tillsammans med den som planen gäller, dennes närstående när så behövs eller önskas, och personal inom socialtjänst och hälso- och sjukvård.

Vem kan få en SIP?

Alla, oavsett ålder eller problematik, som har behov av hjälp och stöd från socialtjänsten och hälso-och sjukvården kan få en SIP. Planen finns sedan år 2010 beskriven i socialtjänstlagen och hälso-och sjukvårdslagen.

Varför ska SIP upprättas?

Många äldre behöver och får insatser från olika verksamheter inom socialtjänst och hälso-och sjukvård. De själva eller deras närstående kan ansvara för att samordna och koordinera insatserna som ges av olika verksamheter vilket kan vara krångligt och svårt.

När planering sker med hjälp av SIP blir den till ett stöd för den äldre, de närstående och de som arbetar inom vård och omsorg. Viktig information om vem som gör vad och när när alla berörda. SIP förenklar för alla då en gemensam bild skapas av behov och insatser. Samtidigt ges en möjlighet att komma överens om i vilken ordning insatserna ges och när de ska följas upp.

SIP kan vara till hjälp exempelvis när äldre :

- har behov av insatser från olika verksamheter och det är oklart vem som ska göra vad
- sökt vård flera gånger
- återinskrivits på sjukhus

Planen tas fram tillsammans med den äldre, dennes närstående när så behövs och önskas, och representanter från de verksamheter som behöver ge stöd.

Hur får man en SIP?

De som arbetar inom socialtjänst eller hälso- och sjukvård ska ta initiativ till en SIP när de bedömer att insatser behöver samordnas för att någon ska få sina behov tillgodosedda. Arbetet med SIP ska börja inom några dagar. Den äldre, eller dennes närstående om den äldre vill det, kan fråga någon de har kontakt med inom kommunen eller landstinget/regionen efter en samordnad individuell planering. För att göra en SIP måste den som planeringen gäller säga ja till det, lämna sitt samtycke.

I lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård som började gälla år 2018 är det den fasta vårdkontakten inom hälso- och sjukvården som kallar till SIP när det finns behov av det. Denna lag gäller de personer som varit inlagda för vård och vid utskrivning från sjukhus har behov av SIP.

Vilka arbetar med SIP?

Socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens alla verksamheter ska arbeta med SIP, exempelvis hemtjänsten, vårdcentralen, hemsjukvården och specialistmottagningarna. Även civilsamhället, såsom föreningar eller diakonin, kan delta om den äldre vill det. Anhöriga och andra närstående kan också delta.

Kan anhöriga vara med på ett SIP-möte?

Anhöriga och närstående kan delta om den äldre vill det. Det kan vara make/maka, barn, barnbarn, eller andra viktiga personer i dennes liv. Den äldre kan vid vissa tillfällen företrädas av god man, personligt ombud eller förvaltare.

Hur kan den enskilde förbereda sig inför ett SIP-möte?

Tillsammans med personal från kommunen eller landstinget/regionen går den äldre igenom vilket stöd och vilken hjälp som finns eller behöver ordnas. Om han/hon vill kan någon närstående vara med i planeringen. När den enskilde och personalen är överens om vilka frågor som ska tas upp får den äldre skriva under ett samtycke till att de personer som är med i planeringen får utbyta information om det som ska diskuteras. De som därefter kallas till ett SIP-möte behöver få veta vem mötet gäller och vad mötet ska handla om.

Vad händer under SIP-mötet?

Under mötet samlas de som kallas till mötet och pratar igenom den enskildes behov och det stöd och den hjälp som behövs för att han/hon ska få sina behov tillgodosedda. Mötet ska anpassas så att det passar den enskilde, kanske behöver mötet hållas i den äldres hem eller tolk ordnas.

Det man kommit överens om skrivs ner i en plan. Där ska det tydligt framgå

- vilka insatser som behövs
- vem som ska ansvara för insatserna
- vilka åtgärder som görs av någon annan än kommunen eller landstinget/regionen
- vem av kommunen eller landstinget/regionen ska ha det övergripande ansvaret för planen

Det ska också skrivas ner i planen vilka som deltagit i mötet och vem som har huvudansvaret för själva planen. Därefter får den äldre, dennes närstående när så behövs eller önskas, en kopia av planen för att det ska vara lättare att komma ihåg vad man kommit överens om.

Det är viktigt att planen följs upp så att man vet hur det gått. Man kan redan på första mötet komma överens om när man ska ses igen och vilka som behöver vara med då.

En SIP avslutas när den äldre fått det stöd som behövs och det inte längre behövs samordnas, eller när den äldre inte längre vill ha en SIP.